

Ekstern skolevurdering – et verktøy for skoleutvikling

Rapport fra ekstern vurdering
på Olderdalen skole i uke 20/2019

«Inkluderende læringsmiljø og voksenrollen»

I. Forord

Veilederkorps

Utdanningsdirektoratet inviterer kommuner, fylkeskommuner og skoler til å delta i et samarbeid for kvalitetsutvikling i skolen. Målet er at flere elever skal lære og mestre mer og fullføre utdanningsløpet. Veilederkorpsset gir støtte til skoleeiere og skoler som trenger veiledning for å bedre læreprosessene i skolen. I starten eller i forkant av veilederperioden, gjennomføres «Ståstedsanalyse» og «Ekstern skolevurdering.»

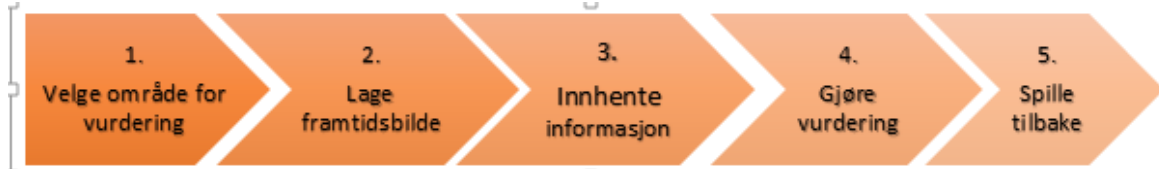
Ståstedsanalysen

Ståstedsanalysen er et analyseverktøy som hjelper skoleeiere og skoler med å kartlegge hvilke områder som bør utvikles. Dette verktøyet tar utgangspunkt i kvalitetsindikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen og andre undersøkelser som brukes lokalt. Ut fra resultatene av denne analysen og eventuelle andre undersøkelser, velger skolen tema for den eksterne skolevurderingen.

Ekstern skolevurdering

Ekstern vurdering er et verktøy for skoleutvikling. Forskrift til opplæringsloven, kapittel 2, §2-1 om skolebasert vurdering, sier at alle skoleeiere er pålagt å ha et system for vurdering av skolens virksomhet, internt eller eksternt. Forskriften nevner ikke hvordan den skolebaserte vurderingen skal gjennomføres, men en av måtene er ekstern vurdering. Det er et verktøy som blir brukt i mange kommuner og regioner for å forsterke utviklingsarbeidet på skolene. Utdanningsdirektoratet bygger vurderingsmodellen på en tilpasset versjon av Hardanger/Voss-regionen sin skolevurderingsmetodikk.

Modellen består av fem trinn:

Rapportens tittel gjenspeiler det valgte temaet. I tillegg til målformuleringer, settes det opp konkrete tegn på hva som kjennetegner god praksis. Disse tegnene er selve kjernen i vurderingsprosessen og viser idealbildet for skolens ønskede praksis innenfor vurderingstemaet. Dette settes inn i et skjema som kalles «Framtidssbilde.»

Et bredt spekter av interessenter vil få uttale seg om skolens nåværende praksis i forhold til tegnene på god praksis. Det vil bli foretatt observasjoner i klassene og i skolemiljøet, og vurdererparet vil få tilgang til dokumenter som kan være av betydning for den vurderinga som skal gjennomføres.

Selve vurderingsuka varer i tre til fire dager, og siste dag av vurderinga legges funnene fram i en rapport for skolen. I denne rapporten vil vurdererne trekke fram tegn på god praksis og tegn på praksis som kan bli bedre for skolen. Konklusjonene i rapporten skal være til hjelp i det videre arbeidet med det valgte temaet. Veilederkorpsset vil bistå skoleledelsen i det videre utviklingsarbeidet.

Faglig grunnlag for ekstern vurdering

Kvalitetsarbeid og skolebasert vurdering skoleutvikling og organisasjonsutvikling

II. Fakta om skolen

Olderdalen barne- og ungdomsskole ligger sentralt i Olderdalen med nærhet til kultursenter, kirke, bibliotek, idrettshall og rådhus. Skolen ligger i naturskjønne omgivelser, nært både sjø, skog og fjell, og er en flerkulturell skole i samisk språkområde.

Skolen har 67 elever fordelt på 1-10 klassetrinn. Elevene kommer fra Djupvik, Nordmannvik, Olderdalen, Numedalen, Ysteby, Kåfjorddalen, Trollvik og Birtavarre. Skolen har et eget tilbud om innføringsklasse.

Olderdalen skole er med i inkluderende barnehage og skolemiljø (IBS). I tillegg er Veilederkorpsset inne for å veilede skolen i forhold til læringsmiljøet. Skolen har også hatt ekstern vurdering der skolens sterke sider, og sider skolen kan bli bedre på fremkommer i en egen rapport. Vi skal jobbe for stadig bedre læringsmiljø og bedre læringsutbytte for elevene våre. Skolen har også som mål å bli Miljøfyrtårn i løpet av skoleåret 2019/2020.

Skolen har over mange år vektlagt nærmiljø og flerkulturell tenkning i utviklingsarbeidet. Vi har lang erfaring med å jobbe med internasjonale spørsmål, samt å ivareta og utvikle den lokale kulturen som er særegen for våre områder. Olderdalen skole arrangerer årlig leirskole og mørketidsprosjekt for alle elevene. I tillegg har skolen en Internasjonal uke som ønskes videreført de neste skoleårene. På ungdomsskolen kan elevene blant annet velge fagene arbeidslivsfag, samisk, tysk, natur, miljø og friluftsliv og trafikk og grunnkurs.

Skolen har en aktiv Facebook-side der det legges ut aktuell informasjon og bilder fra skolehverdagen. Skolen har et Foreldreutvalg (FAU) som er engasjert.

III. Valg av hovedutfordring

Ut fra resultat av Ståstedsanalysen og andre identifiserte utviklingsområder, kommer skole, skoleeier og veiledere frem til skolens hovedutfordring og vurderingstema. Dette formuleres og blir utgangspunkt for den eksterne vurderingen.

Skolen har arbeidet med tema for ekstern skolevurdering i utviklingsgruppa og sett på egenvurderinga til Ståstedsanalysen. Skolen hadde et ønske om den eksterne skolevurderinga skulle se på voksenrollen, om de voksne opptre likt og hvordan regler håndteres. Skolen har blant annet arbeidet med hvordan de vil at det skal være i friminuttene. Målet er at de voksne skal opptre som en skole, og at alle elevene er våre elever. Voksenrollen er også direkte knyttet opp mot det kommunale prosjektet «Inkluderende barnehage- og skolemiljø».

Som følge av resultatene i *egenvurderingene i Ståstedsanalysen* har skolen valgt «**inkluderende læringsmiljø og voksenrollen**» som vurderingstema.

IV. Framtidsbilde

Å vurdere vil her si å måle en nå-situasjon opp mot en idealtilstand. Her blir en slik idealtilstand kalt et «framtidsbilde.» Et framtidsbilde belyser temaet fra ulike sider og er knyttet til praksis. Framtidsbildet gjøres konkret ved å dele det inn i kvalitetsmål med tegn på god praksis. Skolens nåværende praksis blir vurdert opp mot dette bildet.

Kvalitetsmål og tegn på god praksis i framtidsbildet, skal henge nøye sammen med påstandene i Ståstedsanalysen og Elevundersøkelsen. Framtidsbildet er utformet av vurdererne, og skolen er involvert i arbeidet med å forankre det i personalet i forkant av vurderingsprosessen.

Framtidsbilde - ekstern skolevurdering ved Olderdalen skole

Vurderingstema: Inkluderende læringsmiljø og voksenrollen

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Elevperspektiv <i>Alle elever er inkludert i skolens læringsfellesskap.</i>	<ul style="list-style-type: none">○ Elevene trives på skolen og opplever seg inkludert i fellesskapet○ Elevene er engasjert i egen læring○ Elevene opplever mestring og får oppgaver tilpasset sitt nivå○ Elevene opplever at de får støtte fra de voksne i læringsarbeidet
Lærerperspektiv <i>De voksne møter elevene med omsorg, respekt og utfordringer som stimulerer til faglig og sosial utvikling.</i>	<ul style="list-style-type: none">○ De voksne arbeider med å ha gode relasjoner til alle elevene○ De voksne arbeider systematisk med å utvikle et inkluderende læringsmiljø○ Lærerne motiverer elevene i læringsarbeidet○ Lærerne tilpasser opplæringen til hver enkelt elev
Foreldreperspektiv <i>Foreldre er involvert i arbeidet med et inkluderende læringsmiljø.</i>	<ul style="list-style-type: none">○ Foreldrene opplever at det er en lav terskel for å ta kontakt med skolen○ Foreldrene er orientert om skolens arbeid med et inkluderende skolemiljø○ Foreldrene er med på å skape et skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring○ Foreldrene er involvert i egne barns læring og sosial utvikling
Organisasjonsperspektiv <i>Skolen arbeider systematisk med å utvikle et inkluderende læringsmiljø.</i>	<ul style="list-style-type: none">○ Skolen har en felles forståelse av et inkluderende læringsmiljø○ Skolen har system for å sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø○ Ledelsen legger jevnlig til rette for refleksjon, erfaringsdeling og kompetanseutvikling○ Beslutninger som tas blir lojalt fulgt opp av alle ansatte

V. Sammenstille og se mønster

Når alle data er samlet inn ved hjelp av ulike metoder, sammenstilles disse dataene. Vurdererne analyserer og vurderer informasjonen ved å speile den mot tegnene på god praksis i framtidsbildet.

Ut fra denne vurderingen, trekkes konklusjoner. En finner frem til skolens sterke sider innen skolens valgte område, og til sider som bør utvikles for å bli bedre. Dette kommer frem i «tegn på god praksis» og i «praksis som kan bli bedre» i vurderingsrapporten.

Vanligvis er det slik at ikke alle tegnene på god praksis vil bli kommentert i rapporten. Det betyr at her har ikke vurdererne gjort spesielle funn som må kommenteres.

Vurdererne gjør et dypdykk i organisasjonen og involverer de fleste i skolehverdagen. Dette kan føre til en bevegelse som må tas videre av ledelse og personale. Vurdererne er ikke forskere, men kvalifiserte vurderere med god kunnskap om skole.

VI. Tegn på god praksis

Kvalitetsmål: Alle elever er inkludert i skolens læringsfellesskap

- *Tegn på god praksis: Elevene er engasjert i egen læring*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Vi har observert mange engasjerte elever i full aktivitet i undervisningen. Vi har også sett lærere som har varierte undervisningsopplegg.

I følge Opplæringslova skal elevene få «*utfalde skapargleder, engasjement og utforskertrang*». ¹ Dette følges opp i overordnet del av læreplanverket som presiserer at «*i opplæringen skal elevene få rike muligheter til å utvikle engasjement*». ²

I intervju sier elevene at det er artig på skolen, og at de liker å lære. Mørketidsprosjektet blir av elevene framhevet som spesielt engasjerende.

Resultater fra elevundersøkelsen viser at skolen ligger på snittet nasjonalt når det gjelder elevmedvirkning og demokrati. Flere elever framsnakker at elevrådet ved skolen fungerer godt, og det er av stor betydning for elevenes engasjement.

De ansatte sier at mange elever vil lære og er engasjerte. De sier samtidig at de arbeider for en variert undervisning, og at å motivere elevene er en av de viktigste rollene deres. Det er viktig å vedlikeholde elevenes engasjement.

¹ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61#KAPITTEL_1 Hentet: 14.05.2019

² <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/1.4-skaperglede-engasjement-og-utforskertrang/> Hentet: 14.05.2019

Foreldrene sier at deres barn er engasjert i egen læring, og at stabilitet blant ansatte øker sjansen for engasjerte elever.

Kvalitetsmål: De voksne møter elevene med omsorg, respekt og utfordringer som stimulerer til faglig og sosial utvikling

- *Tegn på god praksis: De voksne arbeider med å ha gode relasjoner til alle elevene*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

I overordnet del står det om sosial læring og utvikling at «Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig». ³ Læringsmiljøsenderet beskriver en god relasjon som faglig og personlig støtte. «Faglig støtte handler fra et elevsynspunkt om hjelp til skolefaglige spørsmål, utvikling av kunnskap, faglig innsikt og forståelse. Personlig støtte handler om at elevene føler seg verdsatt som den de er med sin personlige egenart og sine egenskaper, om å bli møtt med respekt og bli rettfærdig behandlet.»⁴

Vi har observert lærere som har god kontakt med elevene, har dialog og lytter. Elevene bekrefter i intervju at de tror at alle de voksne på skolen liker dem og alle de andre elevene på skolen.

Ståstedsanalysen viser at lærerne ved skolen viser interesse for hver enkelt elev, og at de har eller arbeider for å få en positiv relasjon til hver enkelt elev. Den samme analysen bekrefter også at de ansatte på skolen arbeider bevisst med å utvikle positive relasjoner mellom eleven.

Alle ansatte prøver å få gode relasjoner til alle elevene sier ansatte i intervju. Ansatte sier videre at de tenker mye på relasjoner, og ha gode relasjoner til alle elevene. Ansatte kom også med forslag til at videre arbeid på dette området kan være systematisk kartlegging av relasjonene mellom elevene og voksne.

Foreldrene sier at de har forståelse for at det tar tid å få til relasjonene og at det virker som de ansatte har gode relasjoner til alle elever. Foreldrene gir også innspill om at god relasjonsbygging er avhengig av stabilitet i personalet, og at det derfor ved tidligere skoleår ikke har fungert like godt for alle klasser.

³ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/sosial-laring-og-utvikling/> Hentet: 14.05.2019

⁴ <https://laringsmiljosenteret.uis.no/skole/klasseledelse/relasjoner/hva-er-en-god-relasjon-article117084-21049.html> Hentet: 14.05.2019

Kvalitetsmål: Foreldre er involvert i arbeidet med et inkluderende læringsmiljø

- *Tegn på god praksis: Foreldre opplever at det er en lav terskel for å ta kontakt med skolen*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Foreldrene opplever at skolen sier at man er velkommen til å ta kontakt med skolen uansett. Foreldre til barn med spesielle behov sier at de har en nær og god kontakt med skolen. Skoleledelsen bekrefter at dette er et punkt de har arbeidet mye med, og at de til enhver tid understreker at foreldrene er velkommen til å ta kontakt med skolen uansett.

I Opplæringslova § 13-3d under «Plikt for kommunen til å sørge for foreldresamarbeid» står det at kommunen skal sørge for samarbeid med foreldre i grunnskolen, og at det i organiseringa av foreldresamarbeidet skal tas hensyn til lokale forhold.⁵

Læringsmiljøsenteret fremhever at ved et godt samarbeid mellom hjem og skole gjeldet det at «Skolen må tilrettelegge for at det foregår en jevnlig og systematisk kommunikasjon som fokuserer på positive hendelser og forhold knyttet til eleven. Det vil danne grunnlaget for en god og tillitsfull relasjon mellom foreldre og skolen som er bra i seg selv, og nødvendig dersom utfordringer oppstår.»⁶

De ansatte sier i intervju at de samarbeider godt med foreldrene, og at foreldrene er flinke til å ta kontakt. Det er god dialog mellom foreldrene og kontaktlærer, og de ansatte motiverer alltid foreldrene til å ta kontakt så tidlig som mulig, før noe blir for stort.

I forskrift til Opplæringslova står det i § 20-1 om formålet med foreldresamarbeid at: «Foreldresamarbeid skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglige og sosiale utvikling. Eit godt foreldresamarbeid er ein viktig ressurs for skolen for å styrkje utviklinga av gode læringsmiljø og skape læringsresultat som mellom anna fører til at fleire fullfører vidaregåande opplæring.»⁷

⁵ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61#KAPITTEL_15 Hentet: 15.05.2019

⁶ <https://laringsmiljosenteret.uis.no/skole/skole-hjem-samarbeid/skole-hjem-samarbeid-hvordan-og-hvorfor/hvordan-fremme-et-godt-samarbeid-mellom-hjem-og-skole-article119436-21856.html>
Hentet: 14.05.2019

⁷ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/*#KAPITTEL_23 Hentet: 15.05.2019

Kvalitetsmål: Skolen arbeider systematisk med å utvikle et inkluderende læringsmiljø

- *Tegn på god praksis: Skolen har et system for å sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø*
- *Tegn på god praksis: Ledelsen legger jevnlig til rette for refleksjon, erfaringsdeling og kompetanseutvikling*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Skolen har rutiner for inspeksjon og har hatt risikoanalyse over uteområdet. Inspektørene har egne fargede vester. De tar jevnlig opp ordensreglementet, det er blitt observert oversiktstavle på personalrommet med fokus på ordensregler etter tur.

De ansatte sier at systemet for å sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø blir håndtert seriøst og tatt på alvor. De skryter av skoleledelsen for at systemet er på plass for hvordan slike saker skal håndteres. Det ble arbeidet mye med dette på skole forrige skoleår, og de ansatte bekrefter at de føler seg trygge på dette opplegget.

Dette bekreftes også i Lærerundersøkelsen hvor alle ansatte har svart ja på spørsmålene om skolen har retningslinjer for hvordan mobbing skal håndteres, og om disse retningslinjene blir fulgt i skolens håndtering av mobbing.

I kapittel 9A i Opplæringslova om elevene sitt skolemiljø står det at «*Alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring*». ⁸ Det er også presisert at skolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering, og at skolen skal arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helse, miljø og tryggheten til elevene.

Alle som arbeider på skolen skal følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak. Hvis det må gjøres tiltak i en sak, skal skolen lage en skriftlig plan. Og en slik plan er blitt lagt fram for Olderdalen skole,

Under tegn på god praksis om at ledelsen legger jevnlig til rette for refleksjon, erfaringsdeling og kompetanseutvikling sier de ansatte at de ofte har møter om det de holder på med. Det ble også ytret ønske om erfaringsdeling på tvers av skolene.

Også ståstedsanalysen bekrefter at skolen har arenaer for felles refleksjon og læring. På lærerundersøkelsen svarer alle at skolens ledelse legger til rette for felles refleksjon og læring.

Skoleledelsen sier at de ansatte har ønsket seg fast arbeidstid for å kunne samarbeide mer, og det har de fått til dette skoleåret. Skolen har en møteplan for fellestid som henger på oppslagstavla på personalrommet. Her er det delvis oversikt over tema og avtaler. Det kommer også frem om det er trinnmøter eller teammøter.

⁸ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61#KAPITTEL_11 Hentet: 15.05.19

VII. Praksis som kan bli bedre

Kvalitetsmål: Alle elever er inkludert i skolens læringsfellesskap

- *Tegn på god praksis: Elevene trives på skolen og opplever seg inkludert i fellesskapet*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Elevene sier at de trives på skolen, og at de fleste har noen å være sammen med. Elevene sier også at de av og til ser noen som ikke har noen å være sammen med. Noen elever sier at mange vikarer har gått ut over trivselen og inkluderinga på skolen. Elevundersøkelsen bekrefter at elevene trives på skolen.

Foreldrene sier at elevene trives godt på skolen, men at ikke absolutt alle er like godt inkludert. Foreldrene fremhever fellesaktiviteter på skolen som bra for fellesskapet. De kom også med forslag om at kanskje fadderordningen kan brukes lenger, enn det som gjøres i dag.

De ansatte påpeker at skoledebatten og det at elevene kommer fra ulike bygder, kommer til uttrykk i samhandlinga mellom elevene. Stort sett trives elevene, og de er flinke til å inkludere hverandre, så her er det en positiv utvikling. De ansatte er ærlige på at det finnes elever som ikke alltid kjenner seg inkludert, men at i det store og hele så er de fleste med. Dette bekreftes i lærerundersøkelsen hvor alle svarer at de er litt enig i at elevene deres trives på skolen.

Skoleledelsen gir uttrykk for at alle ikke er inkludert hele tida, men at dette er noe skolen arbeider med. Det er viktig for skoleledelsen at terskelen for å ta kontakt med skolen er lav. På ståstedsanalysen svarer 66% av de ansatte at alle elever er inkludert i skolens fellesskap, og de resterende svarer på dette punktet at skolens praksis må bedres eller endres.

I mange undervisningstimer er det mange voksne tilstede. I noen timer er det svært få elever. Grunnen kan være spesialpedagogiske tiltak eller sammensetning i grupper. Elever har gitt uttrykk for at det er kjedeleg å være få.

Kvalitetsmål: De voksne møter elevene med omsorg, respekt og utfordringer som stimulerer til faglig og sosial utvikling

- *Tegn på god praksis: De voksne arbeider systematisk med å utvikle et inkluderende læringsmiljø*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

De ansatte sier at de har hatt fokus på dette hele tiden, og at de har mange prosjekter på skolen som har fokus på det sosiale. Elevmedvirkning har kommet mer i fokus enn tidligere. Skolen har et godt grunnlag for et inkluderende læringsmiljø, med tanke på at skolen har elever med ulike bakgrunner, men at alle blir tatt imot. Skolen har arbeidet mye med hvordan de vil at det skal være ute i friminuttene, og det ser de har hatt effekt.

I følge ståstedsanalysen mener de ansatte at skolen arbeider systematisk med å bedre læringsmiljøet. Ut fra observasjoner og intervju, er det ikke funnet klare tegn på at dette arbeidet er systematisk enda. Skolen har et godt utgangspunkt for å videreutvikle dette da ståstedsanalysen bekrefter at skolen samarbeider med fagmiljøer for å løse utfordringer i læringsmiljøet.

Skoleledelsen bekrefter at de allerede har gjort en del tiltak, og at de har planer om ytterligere tiltak. Det er blant annet i samarbeid med elever og ansatte blitt utarbeidet et trygghetskart over skolegården, og skolen har et velfungerende elevråd. Ledelsen ønsker å få opp igjen ordningen med trivselsledere.

Det er lagt fram en plan for IBS-prosjektet for første året av prosjektet. I 2019 er det plan for ulike sentrale samlinger.

Kvalitetsmål: Foreldre er involvert i arbeidet med et inkluderende læringsmiljø

- *Tegn på god praksis: Foreldrene er med på å skape et skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Foreldrene sier at foreldrekontakter prøver å få til sosiale treff for trinnene, men at det alltid er en utfordring å få med alle. Ønsket til foreldrene er flere aktiviteter som styrker fellesskapet. Foreldrene ønsker å bidra i forhold til for eksempel mørketidsprosjektet og internasjonal uke, med det forutsetter at foreldrene kommer tidlig inn i planlegginga. På dette punktet er foreldregruppa delt, og det er en utfordring når noen vil og andre ikke. Foreldregruppa påpeker at det likevel er viktig at foreldrene bidrar til å skape gode relasjoner mellom elevene og mellom foreldrene også utenom skolen. Dette handler mye om fellesskap og tradisjon.

I følge de ansatte er det ulikt hvor mye foreldrene bidrar, og at det er behov for at skolen arbeider med å utvikle en fellesskapsfølelse blant alle elevene og foreldrene. De ansatte sier også at de kan bli enda flinkere til å engasjere foreldrene i arbeidet med læringsmiljøet. Skolen kan legge til rette for mer involvering, og invitere foreldrene mer til skolen for å for eksempel se på framføringer som elevene har.

I Ståstedsanalysen sier 66% av de ansatte at de på vår skole arbeider bevisst med hvordan foreldrene kan bidra positivt til elevenes læring og utvikling. 55% mener at forventningene mellom skolen og foreldrene er avklart, mens resten mener at dette må skolen videreutvikle.

Dette bekrefter også Lærerundersøkelsen hvor ca 80% sier at de bare er litt enig eller hverken enig eller uenig i at på vår skole arbeider vi konkret med hvordan foreldrene kan bidra positivt til elevenes læring og utvikling.

Kvalitetsmål: Skolen arbeider systematisk med å utvikle et inkluderende læringsmiljø

- *Tegn på god praksis: Beslutninger som tas blir lojalt fulgt opp av alle ansatte*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Flere ansatte har gitt uttrykk for at samarbeid om opplæring og skoleutvikling kunne vært bedre om alle hadde vært inkludert på de ulike møtearenaene. Skoleledelsen bør vurdere organiseringa av ulike møter.

Ansatte har i intervju sagt at de noen ganger kan sitte på møter og bestemme hvilke regler som skal gjelde, også blir de samme reglene i neste omgang ikke fulgt opp av alle. Det er kommet innspill om at denne skolen til tider har hatt svært mange beslutninger og regler, noe som vanskeliggjør å følge opp beslutninger lojalt for alle ansatte. Dette kan til dels skyldes at skolen i perioder har hatt mange vikarer inne.

Skolen er her inne i en prosess, morgenmøtene og at mye informasjon blir skrevet på tavla inne på personalrommet hjelper. I tillegg blir det skrevet referat fra alt som blir sagt på morgenmøtene, slik at ansatte som ikke er tilstede kan lese der hva som har blitt sagt. Skolen må arbeide mer med en felles forståelse av regler og rutiner, og de ansatte må støtte og veilede hverandre når det byr på utfordringer å følge opp. Dette krever at de ansatte samarbeider tett, at man drøfter seg imellom, repeterer, og gir råd og tips til hverandre.

I Ståstedsanalysen sier 70% av de ansatte at praksisen på skolen må bedres eller endres når det gjelder at beslutninger som er fattet, lojalt blir fulgt opp av alle ansatte. Dette bekrefter også lærerundersøkelsen hvor flertallet av lærere svarer negativt på påstanden om at på skolen reagerer ansatte vi ansatte på samme måte hvis elevene bryter reglene.

Skoleledelsen bruker mye tid på vikarhåndtering og organisering slik det er observert på morgenmøter hver skoledag. Dette gjør at lærerne kan komme seint til klasserommet.

Inspeksjonsrutiner og ordensregler er godt synlig på tavler på personalrommet. I tillegg blir endringer den enkelte dag skrevet på tavla. Det gjør at både fast ansatte og vikarer har skolens opplegg på dette området lett tilgjengelig. I tillegg har de ekstra fokus på ordensreglene etter tur.

Skolen har også fokus på innlæring av tegnspråk og lærer noen nye tegn hver dag. Når alle voksne kan tegn, føler de som har hørselsutfordringer seg mer inkludert.

VIII. Spørsmål til refleksjon og ettertanke

Dette er spørsmål som skolen kan bruke i sitt etterarbeid etter skolevurderingen. Spørsmålene er ikke ment som konklusjoner, men de skal være åpne og formulert ut fra en samlet vurdering av tegnene på god praksis og på praksis som kan bli bedre på skolen.

- Hva legger vi i et raust og støttende læringsmiljø der elevene lærer både faglig og sosialt?
- Hvilke arbeidsmåter kan fremme sosial læring i fag?
- Hva slags vurderingspraksis kan bidra til sosial læring?
- Hvordan utvikler vi elevens evne til medbestemmelse og medansvar for læringsmiljøet?
- Hvordan aktiviserer vi alle elevene i undervisningen slik at de føler mestring og tilhørighet?

- Hva kan skolen gjøre for å øke elevtallet i undervisningsgrupper og å sikre en bedre tilpasset opplæring?
- Hvordan sikre alle elever inkludering i et større fellesskap?
- Kan flere ansatte involveres i vikarhåndteringen slik at den ikke er avhengig av skoleledelsen?

IX. Etterord

Forskning om ekstern skolevurdering konkluderer med at en slik vurdering kan ha stor betydning for utvikling av skolen. Det avhenger imidlertid av hva skolen gjør med sin nye kunnskap etter vurderingsuka.

Videre arbeid etter ekstern skolevurdering

Etter at vurderingen er over og rapporten er ferdig, starter skolens videre utviklingsarbeid. Prosessen styres av skoleledelsen og følges opp av skoleeier.

Eksempel på hvordan en slik prosess kan gjennomføres:

- Innen to uker etter vurderingen: skoleledelsen (ev sammen med personalet og Veilederkorpset) lager en milepælsplan for etterarbeidet
- Milepælsplanen bør ha mål og ansvarsfordeling
- Personalet blir involvert i det videre arbeidet med tiltakene i milepælsplanen
- Etter cirka et halvt år: Skoleeier har møte med skoleledelsen for å følge opp prosessen
- Etter cirka ett år: Skolen og skoleeier har nytt møte for å se hva som har skjedd av endringer

Vedlegg A. Deltakere i ekstern vurdering

Det er viktig at de skolene som mottar veiledning, forankrer prosessen hos elevene, foresatte, alle skolens medarbeidere og andre samarbeidsparter som er viktige for skolen. Ekstern vurdering sikrer at de ulike stemmene blir hørt.

Interne: elever, ansatte, skoleledelsen, foresatte, skoleeier
Eksterne: Ingunn Marie Myren og Ingvild Estenstad

Vedlegg B. Tidsplan og aktiviteter

Forut for vurderingsuka på skolen, har det vært kontakt mellom vurdere og skole, og data er innhentet. Det er utarbeidet en tidsplan for prosessen. Framtidsbildet er utarbeidet og diskutert og forandret i samspill med skolens personale. Personalet har gjennomført en ståstedsanalyse som veilederne har vært med på å oppsummere. Samtaleguider er utarbeidet og foreldremøte med foresatte planlagt.

Det er avsatt tre til fire dager til selve vurderingen. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurderere og hele personalet møtes for første gang. Informasjonsinnhenting foregår ved at det gjennomføres samtaler, møter, observasjoner mm. Alle data sammenstilles, og vurdererne leter etter mønster i materiale og speiler det mot framtidsbildet. Rapporten skrives og legges frem for personalet og andre den siste dagen av vurderingen.

Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på tre dager er knapp tid, og det innebærer at det valgte temaet må være avgrenset.

Plan for ekstern skolevurdering på Olderdalen skole

Tidspunkt:	Hva:	Ansvar:
Tirsdag 7.5 kl.14.00- 15.00	Felles gjennomgang i forkant av ekstern vurdering i uke 20 Info sendes hjem til foresatte om foreldremøte	Rektor
Torsdag 9.5	Møter med utviklingsgruppa og Veilderkorpsset	Rektor
Fredag 10.5	Plan for intervju lærerne og elever sendes ut	Rektor
Mandag 13.mai		

07.45-08.00	Kort møte/hilse på rektor	Vurdererne
08.00-08.15	Kort morgenmøte mellom ansatte og vurdererne	Vurdererne
08.15-09.15	Observasjon ungdomstrinnet	Vurdererne
09.30-10.30	Intervju med elevene på ungdomstrinnet	Vurdererne
10.45-11.30	Observasjon mellomtrinnet	Vurdererne
11.30	Lunsj	Skolen
12.00-13.00	Intervju med elevene på mellomtrinnet	Vurdererne
13.15-14.00	Observasjon på småtrinnet (2.-4)	Vurdererne
14.15-15.00	Intervju ansatte gruppe 1	Vurdererne
15.00-16.00	Møte med rektor/ledelsen Oppsummering av dagen	Vurdererne
18.00-19.30	Foreldremøte på skolen	Vurdererne
Tirsdag 14.mai		
08.00-08.15	Kort morgenmøte med rektor/ansatte	Vurdererne
08,15-09.15	Intervju med elevene på småtrinnet (2.-4.trinn)	Vurdererne
09.30-11.30	Observasjon i klasserommene	Vurdererne
11.30	Lunsj	Skolen
12.00-13.00	Evt observasjon og evt skriving	Vurdererne
13.15-14.00	Intervju med rektor/ledelsen	Vurdererne
14.15-15.00	Intervju ansatte gruppe 2	Vurdererne
15.00-16.00	Møte med rektor/ledelsen Oppsummering av dagen	Vurdererne
Onsdag 15.mai		
08.00-08.15	Kort morgenmøte med rektor/ansatte	Vurdererne
08.15-09.15	Evt observasjon i klasserommene	Vurdererne
09.30-11.30	Arbeid med rapport og presentasjon	Vurdererne
11.30	Lunsj	Skolen

12.00-14.00	Arbeid med rapport og presentasjon	Vurdererne
14.10-15.00	Framlegg av rapport for ansatte. Elevrådsrepresentanter, FAU og skoleeier inviteres.	Vurdererne

Vedlegg C. Metoder

Skolen har allerede en del data gjennom Ståstedsanalysen, som utgjør et godt grunnlag for utvelgelse av område/tema for vurderingen. For å sikre god forankring og at alle stemmer blir hørt, hentes det inn data fra flere andre kilder. For å få best mulig kvalitet på informanter fra elevene, ber en rektor i samarbeid med kontaktlærere om å plukke ut elever som skal intervjues. Rektor får også ansvaret for å sette opp en plan for intervjuer med personalet, slik at skolen kan fungere så vanlig som mulig under vurderingsuka. Alle intervjuer er gruppeintervjuer.

Tema og tid til rådighet virker inn på valg av metode. I prosessen på denne skolen er følgende metoder benyttet: intervju, foreldremøte, observasjon og dokumentinnhenting.

Vedlegg D. Samtaleguider

For å fange lik tematikk, har vurdererne i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med henholdsvis elevgrupper, foreldre og ulike grupper medarbeidere på skolen. Spørsmålene i disse samtaleguidene er alle knyttet til framtidsbildets formulerte tegn på god praksis.

Samtaleguide elevene

Ekstern skolevurdering Kåfjord kommune

1.	Hva er bra med å være elev på Olderdalen skole?
2.	Trives du på skolen?
3.	Har du noen å være sammen med på skolen? Har alle det? (inkludert?)
4.	Hvordan synes du det er å lære? (engasjert egen læring?)
5.	Hvordan er de oppgavene du får å løse? For lette? For vanskelige? (mestring/tilpasset nivå?)
6.	Hva gjør de voksne for å hjelpe deg i læringen? (Støtte fra voksne?)
7.	Tror du de voksne på skolen liker deg? Liker de alle? (relasjoner?)
8.	Hva gjør de voksne for at alle skal ha det bra på skolen? (systematisk arbeid?)
9.	Hvordan motiverer lærerne deg til å lære mest mulig? (Motivere?)
10.	Når dere arbeider med et emne, får alle elevene samme oppgave å løse eller får ulike elever ulike oppgaver? (tilpasset?)
11.	Snakker du med dine foreldre om hvordan du har det på skolen? (foreldre involvert sosialt?)
12.	Snakker du med dine foreldre om hva du lærer og hvordan du får til å løse de oppgavene du får? (foreldre involvert faglig?)
13.	Hvordan opplever du de voksne på skolen? Er det stor forskjell mellom hvor strenge de er? (følge opp beslutninger ++?)
14.	Har du noe råd å gi lærerne om det vi har pratet om nå?

Samtaleguide lærere/andre ansatte

Ekstern skolevurdering Kåfjord kommune

1.	Hva er bra med å være ansatt på Olderdalen skole?
I hvilken grad stemmer det at:	
2.	Elevene trives på skolen og opplever seg inkludert i felleskapet
3.	Elevene er engasjert i egen læring
4.	Elevene opplever mestring og får oppgaver tilpasset sitt nivå
5.	Elevene opplever at de får støtte fra de voksne i læringsarbeidet
6.	De voksne arbeider med å ha gode relasjoner til alle elevene
7.	De voksne arbeider systematisk med å utvikle et inkluderende læringsmiljø
8.	Lærerne motiverer elevene i læringsarbeidet
9.	Lærerne tilpasser opplæringen til hver enkelt elev
10.	Foreldrene opplever at det er en lav terskel for å ta kontakt med skolen
11.	Foreldrene er orientert om skolens arbeid med et inkluderende læringsmiljø
12.	Foreldrene er med på å skape et skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring
13.	Foreldrene er involvert i egne barns læring og sosiale utvikling
14.	Skolen har en felles forståelse av et inkluderende læringsmiljø
15.	Skolen har system for å sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø
16.	Ledelsen legger jevnlig til rette for refleksjon, erfaringsdeling og kompetanseutvikling.
17.	Beslutninger som tas blir lojalt fulgt opp av alle ansatte
18.	Hva mener dere er de viktigste utviklingsområdene for Olderdalen skole?

Samtaleguide foreldre

Ekstern skolevurdering Kåfjord kommune

	Hva er bra med å være forelder på Olderdalen skole?
I hvilken grad har du inntrykk av at...	
1.	Elevene trives på skolen og opplever seg inkludert i fellesskapet
2.	Elevene er engasjert i egen læring
3.	Elevene opplever mestring og får oppgaver tilpasset sitt nivå
4.	Elevene opplever at de får støtte fra de voksne i læringsarbeidet
5.	De voksne arbeider med å ha gode relasjoner til alle elevene
6.	Lærerne motiverer elevene i læringsarbeidet
7.	Lærerne tilpasser opplæringen til hver enkelt elev
8.	Foreldrene opplever at det er en lav terskel for å ta kontakt med skolen
9.	Foreldrene er orientert om skolens arbeid med et inkluderende læringsmiljø (IBS)
10.	Foreldrene er med på å skape et skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring
11.	Foreldrene er involvert i egne barns læring og sosiale utvikling
12.	Dette kan skolen bli bedre til:
13.	Dette kan vi som foreldre bli bedre til: